

The Gleaner

Vol 5 (1967)

Βιβλιογραφικό σχόλιο

Δήμητρα Σκ. Πικραμένου

doi: [10.12681/er.9425](https://doi.org/10.12681/er.9425)

Copyright © 2016, Δήμητρα Σκ. Πικραμένου

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Πικραμένου Δ. Σ. (2016). Βιβλιογραφικό σχόλιο. *The Gleaner*, 5, 51–53. <https://doi.org/10.12681/er.9425>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία Γκίνη-Μέξα ἀναγράφονται τὰ ἀκόλουθα φυλλάδια :

★ 4932.- Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου *Ἑρρίκου Δούνν*, γραμματέως τῆς πρὸς σύστασιν σχολείων ἐν Βρετανία τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν ἑταιρίας, πρὸς τοὺς διδασκάλους περὶ διοικήσεως σχολείου, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ *Γεωργίου Κωνσταντινίδου*.

Εἰς 8ον, σ. 21. Ἄνευ τόπου καὶ ἔτους, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις τῷ 1849
GEN. K. G. 827.

★ 7207.- Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου *Ἑρρίκου Δούνν*, Γραμματέως τῆς πρὸς σύστασιν σχολείων ἐν Βρετανία τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν ἑταιρίας, πρὸς τοὺς διδασκάλους περὶ διοικήσεως σχολείου, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ *Γεωργίου Κωνσταντινίδου*.

Εἰς 8ον, σ. 23. Ἄνευ τόπου καὶ χρόνου ἐκδόσεως. Ἐν τέλει ἰδιόχειρος ἀφιέρωσις τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ 1857. Φ.Μ.

Ἡ ἀπλὴ ἀνάγνωση αὐτῶν τῶν τίτλων ὑποβάλλει τὴν ὑποψία μήπως πρόκειται γιὰ τὸ ἴδιο ἐντυπο. Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ γίνεται χρονικὴ διάκρισις ἀνάμεσα στὶς δύο ἀναγραφὰς (1849 — 1857), δὲν ὑπάρχει μνεῖα γιὰ δευτέρη ἐκδοσις στὸ σχόλιο τοῦ ἀρ. 7207 τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας.

Ἐχω μπροστά μου τρία φυλλάδια ποὺ εἶναι πανομοιότυπα ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀποψη καὶ ποὺ ἀνήκουν στὶς Βιβλιοθήκας Γεννάδειο, Φ. Μιχαλόπουλου (τώρα Γ. Σαββίδη) καὶ Κ. Θ. Δημαρᾶ.

Τὸ ἀντίτυπο τῆς Γενναδείου δὲν προσφέρει καμμιά παραπάνω ἐνδειξη γιὰ τὴν χρονολόγησις τοῦ ἐντύπου : εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ ἀναγράφεται στὸν ἀρ. 4932 ἀπὸ τοὺς συντάκτες τῆς Βιβλιογραφίας. Χρειαζοῦται μόνο νὰ διορθωθῇ τὸ «γραμματέως» σὲ «Γραμματέως».

Τὸ ἀντίτυπο τῆς Βιβλιοθήκης Φάνη Μιχαλόπουλου ἔχει στὴν τελευταία σελίδα μὴ χειρόγραφη σημείωσις—καὶ ὄχι ἀφιέρωσις ὅπως ἀνα-

γράφεται στην Ἑλληνική Βιβλιογραφία—μέ χρονία 1859, κακογραμμένη όμως, ἔτσι πὸς μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἐκλάβῃ γιὰ 1857 :

Αἰκατερίνη Βίμπου
Παρέσχε αὐτὸ τῇ Αἰκ. Βίμ.
Ὁ Ἀξιότιμος Κύριος Γεώργιος
Κωνσταντινίδης
1859 τῇ 17 Μαρτίου

Φανερὸ εἶναι ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο προηγεῖται τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου, ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ καθιερωμένο, ἰδίως στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ἔθιμο ἀναγραφῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ δωρητῆ ἀπὸ τὸ πρόσωπο ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο δωρήθηκε τὸ βιβλίον.

Ἄλλωστε ἡ σημείωση αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ μεταφραστῆ καθὼς τὸ διαπιστώνουμε ἀντιπαραβάλλοντες τὸν γραφικὸ του χαρακτήρα, γνωστὸ μας ἀπὸ τὴν ἰδιόχειρη ἀφιέρωση πὸς ὑπάρχει στὴν πρώτη σελίδα τοῦ ἀντιτύπου τῆς Βιβλιοθήκης Κ. Θ. Δημαρᾶ. Πραγματικὰ τὸ ἀντίτυπο αὐτὸ ὁ Γ. Κωνσταντινίδης τὸ ἀφιερώνει στὸν καθηγητὴ Ν. Σαρίπολο :

Τῷ Κυρίῳ Ν. Σαριπόλῳ
Καθηγητῇ ἐν τῷ τοῦ Ὀ-
θωνος Πανεπιστημίῳ
κτλ. κτλ. κτλ.
Εἰλικρινοῦς φιλίας τεκμήριον
Γ. Κωνσταντινίδης

Ὑποθέτω ὅτι ὁ προσδιορισμὸς «ἐν τῷ τοῦ Ὀθωνος Πανεπιστημίῳ» φανερώνει ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ὁ Ν. Ι. Σαρίπολος ἦταν καθηγητῆς. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὑπῆρξε καθηγητῆς τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου ὡς τὸ 1852, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1854 ὡς τὸ 1860 διετέλεσε νομικὸς σύμβουλος στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ «Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου Ἑρρίκου Δούγγ» πὸς ὁπωσδήποτε δὲν ἐκδόθηκε στὰ 1857, κυκλοφόρησε τὴν χρονίαν τῆς πρώτης ἀναγραφῆς, στὰ 1849 δηλαδή. Οἱ Γκίνης-Μέξας δὲν σημειώνουν τὴν πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποία ἀντλήσαν τὴν χρονολογία αὐτή, ἀφοῦ τὸ ἀντίτυπο τῆς Γενναδείου δὲν ἀναγράφει κανένα σχετικὸ στοιχεῖο. Πιθανώτατα ὁμως διασίσθηκαν στὰ χειρόγραφα τοῦ σχεδίσματος Βιβλιογραφίας τοῦ Στεφ. Κουμανούδη¹, πὸς καλύπτει αὐτὰ τὰ ἔτη. Πράγματι στὸ ἔτος 1849,

1. Εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τῆ θέσης αὐτῆς βοήθησε στὴν σχετικὴ ἐρευνά μου. τὴ τὸν κ. Ἰω. Μελετόπουλο, πὸς μὲ

Ανεκδοτὸν Βιβλίον.
 Περιέχει ἐν τῷ β' ἀριθμῷ
 τὸ ἑξῆς κείμενον Γράμμα.
 Τιμάται λεπ. 50.
 Κωνσταντινίδης. Γ.
 1899. Τύπ. 17 Αυγούστου

1. Ἡ σημείωση τοῦ ἀντιτύπου τῆς βιβλιοθήκης Φ. Μιχαλόπουλου

τῷ κυρίῳ Ν. Σαρίπολῳ
 Καθηγητῇ ἐν τῷ Ἰόν. Π.
 Δυνος Πανεπιστημίου
 κτ. κτ. κτ.
 Ἐξῆς ἐστὶν ἡ ἀφιέρωσις
 Γ. Κωνσταντινίδης

2. Ἡ ἰδιόχειρη ἀφιέρωσις τοῦ Γ. Κωνσταντινίδου στὸν Ν. Σαρίπολο (Ἀντίτυπο βιβλιοθήκης Κ. Θ. Δημαρᾶ)

σελ. 425, στην ενότητα Σχολικά, Παιδαγωγικά, Λόγοι, ο Κουμανούδης σημειώνει :

Ἐπιστολή τοῦ κυρίου Ἐρῴικου Δοῦνν γραμματέως τῆς πρὸς σύστασιν σχολείων ἐν Βρετανία τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν ἐταιρίας πρὸς τοὺς διδασκάλους, περὶ διοικήσεως σχολείου, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἀγγλικῆ ὑπὸ **Γεωργίου Κωνσταντινίδου** [Κυπρίου].

[8ον, σ. 23 ἄνευ τόπου καὶ ἔτους ἀλλ' ἐτυπώθη ἐν Ἀθήναις, τῷ 1849].

Με βάση αὐτὰ τὰ στοιχεῖα μποροῦμε νὰ διορθώσουμε στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία :

- ★ 4932 . . . . Γραμματέως . . . .
- Ἐν τέλει πρόσθετες : Φ. Μ., Κ. Δ.
- ★ 7207 Νὰ διαγραφῆ. Βλ. ἀρ. 4932.

Δήμητρα Σκ. Πικραμένου